

XÂY DỰNG ĐỀ CƯƠNG DIỄN THUYẾT

(1 tiết)

I – MỤC TIÊU CẦN ĐẠT

Giúp HS :

- Nắm được yêu cầu của đề cương diễn thuyết.
- Biết cách làm đề cương diễn thuyết.

II – NHỮNG ĐIỂM CẦN LƯU Ý

1. Về nội dung

a) Như SGK *Ngữ văn 12 Nâng cao*, tập hai đã nêu, diễn thuyết thực chất là phát biểu theo chủ đề trước đông đảo công chúng (người nghe) nhưng thường là những vấn đề, đề tài "nóng", mang tính thời sự, đang được nhiều người quan tâm, theo dõi,... Bài học này, vì vậy, liên quan đến bài *Phát biểu theo chủ đề* đã học ở *Ngữ văn 12 Nâng cao*, tập một, nhưng chỉ tập trung vào việc xây dựng *đề cương diễn thuyết* (tức là đề cương cho bài phát biểu theo chủ đề) chứ không lặp lại các nội dung đã học.

Xây dựng đề cương diễn thuyết là một bước chuẩn bị rất quan trọng góp phần quyết định thành công của việc diễn thuyết. Vì thế, cần dạy cho HS cách thức chuẩn bị một bản đề cương diễn thuyết. Việc rèn luyện làm đề cương diễn thuyết cũng góp phần ôn luyện cách lập dàn ý cho một bài văn, nhất là văn nghị luận. Vì phần lớn các đề tài diễn thuyết là một vấn đề nghị luận cần thuyết phục người nghe.

b) Nội dung cơ bản của bài học này được SGK *Ngữ văn 12 Nâng cao*, tập hai nêu lên gồm hai phần lớn :

– Phần 1 gồm hai nội dung, trả lời cho hai câu hỏi : Diễn thuyết là gì ? Một đề cương diễn thuyết cần đáp ứng các yêu cầu nào ?

– Phần 2 là phần luyện tập xây dựng đề cương diễn thuyết theo một trong bốn chủ đề do SGK nêu lên.

Vì phần lí thuyết rất rõ ràng nên trọng tâm bài học tập trung vào phần luyện tập xây dựng đề cương diễn thuyết. Để giúp HS xây dựng được đề cương diễn thuyết, có thể nêu một số gợi ý sau đây về các chủ đề nêu trong SGK.

Chủ đề 1. Vai trò của Internet trong cuộc sống hôm nay.

Bản đề cương cần có các ý chính như :

- Internet là gì ?
- Đặc điểm và yêu cầu của đời sống hiện đại.
- Máy vi tính có những tác dụng gì ? (Nêu những tác dụng nổi trội, đặc biệt của máy vi tính).
- Những tác dụng cơ bản của Internet.

Chủ đề 2. Vị trí và ý nghĩa của văn hoá đọc trong thời đại nghe nhìn.

- Thế nào là văn hoá đọc ?

- Đặc điểm của thời đại nghe nhìn.
- Văn hoá đọc bị ảnh hưởng của phương tiện nghe nhìn như thế nào ?
- Văn hoá đọc vẫn có vai trò trong đời sống tinh thần của con người như thế nào?

Chủ đề 3. Môi trường sống phụ thuộc vào chính con người.

- Môi trường sống bao gồm những gì ?
- Những yếu tố nào ảnh hưởng tới môi trường sống ?
- Tại sao môi trường ấy lại phụ thuộc vào chính con người ?
- Cần phải làm gì để giữ được một môi trường sống tốt lành ?

Chủ đề 4. Tác hại của thuốc lá.

- Thuốc lá và tình trạng hút thuốc lá.
- Những tác hại của thuốc lá đối với sức khoẻ con người.
- Cần vận động, tuyên truyền bỏ thuốc lá như thế nào ?

2. Về phương pháp

GV nên tiến hành bài học từ việc yêu cầu HS trình bày đề cương diễn thuyết đã chuẩn bị để cho trao đổi và rút ra các yêu cầu của một đề cương diễn thuyết ; qua thực hành mà củng cố lí thuyết ở phần 1.

III – TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC DẠY HỌC

1. Phần mở đầu. GV nêu mục đích và yêu cầu của bài học.

2. Phần nội dung chính

a) Yêu cầu HS nhận xét khái quát bố cục và nội dung lớn của bài học nêu trong SGK *Ngữ văn 12 Nâng cao*, tập hai : Có mấy phần ? Mỗi phần có các nội dung lớn nào ?

b) Yêu cầu một vài HS trình bày đề cương diễn thuyết đã chuẩn bị ở nhà bằng cách thuyết minh những nội dung lớn trong bản đề cương.

c) Cho HS trao đổi, nhận xét về bản đề cương của HS đã trình bày, đối chiếu với các yêu cầu trong SGK *Ngữ văn 12 Nâng cao*, tập hai để đánh giá chất lượng của bản đề cương.

d) GV bổ sung và nhận xét, đánh giá chung.

3. Phần củng cố

GV nhấn mạnh lại các yêu cầu cần đáp ứng của một bản đề cương diễn thuyết và vai trò, tác dụng của việc rèn luyện lập đề cương.